

ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК У ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ З БОТАНІКИ

Бондар Л.П.

*кандидат біологічних наук,
доцент кафедри садівництва,
виноградарства, біології та хімії
Одеський державний аграрний університет
м.Одеса, Україна*

Навчальна практика з навчальної дисципліни "Ботаніка" є заключним етапом у вивченні теоретичного курсу, має на меті закріплення знань, отриманих під час лабораторно-практичних занять та лекцій. Вона проходить у весняно-літній період лабораторно-екскурсійним методом бригадами у складі 2-3 студентів.

Практика з ботаніки проводиться на I курсі у II семестрі на околицях м. Одеси, де студенти вивчають стан природних та культурних фітоценозів, досліджують біоморфологічні, екологофітоценологічні особливості поширених та рідкісних видів, оцінюють антропогенний вплив на флору, знаходять шляхи раціонального використання та збереження рослинних ресурсів.

Завданням навчальної практики з ботаніки є вивчення основних таксономічних груп рослин, біологічних, морфологічних та анатомічних особливостей рослин у зв'язку з різними умовами місцезростання. Практика складається з групових занять (екскурсій) та індивідуальної самостійної роботи (у вигляді камеральної обробки зібраного матеріалу, самостійних фенологічних спостережень за змінами в довкіллі) [1, с. 4].

У природних умовах студенти вивчають взаємозв'язок рослин і довкілля, вплив екологічних факторів на рослинний організм і рослинний покрив. Студенти знайомляться із життєвими формами рослин та їхніми екологізмами: ксерофітами, мезофітами, гігрофітами, гідрофітами, сукулентами тощо, а також вивчають

флористичний склад лісового трав'яного покриву за різних категорій лісових площ (під наметом лісу, на вирубках, лісокультурних площах) й еколого-ценотичні властивості видів змішаного та листяного лісів. Студенти проводять морфологічний аналіз і визначення рослин; закладання облікових ділянок для визначення характеру лісового трав'яного покриву, визначення за допомогою рослин-індикаторів умов середовища; геоботанічний опис лісового угруповання і в одночас збирають рослини для систематичного гербарію.

Студенти вивчають флористичний склад луків, проводять геоботанічний опис фітоценозів лучних угідь; з типових ділянок відбирають укісні снопики рослинності; знайомляться з культурно-технічними заходами поліпшення луків. Для гербарію студенти збирають кормові, отруйні, лікарські, медоносні рослини, синантропні види, рослини-індикатори ґрунтових умов [2, с.3].

На базі ботанічного саду ОНУ імені І.І.Мечникова, колекційних розсадників студенти знайомляться з різноманітністю рослин України та інших країн світу, вивчають харчові, кормові, лікарські, технічні, отруйні бур'яни та інші групи рослин.

На базі навчального господарства ім. Трохимова або агрофірм студенти знайомляться зі структурою культурних фітоценозів, флористичним складом, ярусністю, покриттям, життєвістю видів, фенологічними, екологічними і ценотичними властивостями ценотипів.

Студенти проводять геоботанічний опис агрофітоценозу, роблять і аналізують спостереження за розвитком культурних рослин та бур'янів, збирають гербарій бур'янів.

Під час екскурсій у ботанічний сад м. Одеси студенти вивчають рослинність ботаніко-географічної зони півдня України.

Екскурсії під час навчальної практики є необхідним компонентом у підготовці майбутнього агронома, оскільки студенти мають можливість отримати практичні навички, проводити спостереження, аналізувати й узагальнювати побачене, робити правильні наукові висновки. Екскурсії під час навчальної практики забезпечують практичне використання отриманих знань у природних умовах.

На основі флористичного та ценотичного аналізу студенти оформляють гербарний матеріал, проводять визначення господарської продуктивності й якості рослинницької сировини і, як підсумок, дають пропозиції щодо поліпшення та збагачення рослинних комплексів і трансформації природних угідь у різні види агрофітоценозів з урахуванням зональних і регіональних особливостей екосистем.

Навчальна практика починається з проведення ботанічних екскурсій на околицях м. Одеси, під час яких студенти вивчають: різні типи місць зростання, найголовніші індикатори цих типів та їх пристосованість до умов середовища й індикаційне та народно-господарське значення; рідкісні та зникаючі види місцевої флори та заходи щодо їхньої охорони.

Під час опрацювання зібраного матеріалу в лабораторії студенти виконують такі завдання: закріплюють методику морфологічного аналізу рослин, дають характеристику родин, навчаються користуватися визначником і визначати зібрані рослини.

За період практики проводяться екскурсії:

1. Екскурсії для вивчення геоботанічного дослідження лучної, степової рослинності.
2. Екскурсії для вивчення синантропних видів у природних та антропогенних фітоценозах.
3. Екскурсії в ботанічний сад для вивчення інтродукованих рослин.

Польові практики займають важливе місце серед інших форм організації навчального процесу у вищій школі. Вони дають змогу практично ознайомитися з різноманітністю біоти певної території та закріпити одержані студентами теоретичні знання. Також під час польових практик з ботаніки поповнюється гербарій кафедри.

У процесі проходження навчальної практики з дисципліни «Ботаніка» застосовуються інноваційні педагогічні технології [3, с. 36, 4 с.15], а саме цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів: комп'ютерні презентації, система дистанційної освіти Moodle, Zoom та інші [5, с.26].

Література:

1. Марциновський В.П., Куцоконь Л.П. Навчальна практика з ботаніки: навч. посіб. Рівне : РДГУ, 2016. 125 с.
2. Якубенко Б.Є. Польовий практикум з ботаніки: навч. посіб. – 3-є вид., перероб. та доп. – Київ: Фітосоціоцентр, 2012. – 400 с.
3. Бондар Л.П. Використання інноваційних технологій навчання у методиці викладання ботаніки. «Наукова думка сучасності і майбутнього», Наукове мислення: зб. статей учасників тридцять сьомої всеукраїнської практ.-пізн. конф., 30 квітня – 15 травня 2020 р. Дніпро, 2020.- С.35 - 37.-URL: <http://naukam.triada.in.ua>
4. Бондар Л.П. Використання інноваційних технологій навчання у методиці викладання ботаніки. «Наукова думка сучасності і майбутнього», Наукове мислення: зб. статей учасників сорок першої всеукраїнської практ.-пізн. конф., 20 лютого – 28 лютого 2021 р. - Дніпро. - 2021.- С. 10 - 15.- URL <http://naukam.triada.in.ua>
5. Бондар Л.П. Практичні аспекти використання інноваційних технологій навчання у методиці викладання аграрних наук. Аграрні науки та продовольство в сучасній системі освіти: взаємини та протидії : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації у галузі аграрних наук та продовольства, м. Одеса, 2 серпня – 10 вересня 2021 р. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – С. 21-26.

УДК616.1+612.3:615.2

Медичні науки

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕМПАГЛІФЛОЗИНУ В ХВОРИХ НА ГОСТРИЙ КОРОНАРНИЙ СИНДРОМ ТА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ

*Бондарєва О.О.,
Івано-Франківський національний
медичний університет
Івано-Франківськ, Україна*

Вступ. Цукровий діабет (ЦД) нині визнаний експертами ВООЗ як одне з чотирьох неінфекційних захворювань, яке потребує належної уваги та вчасного попередження чи лікування; а також